
Тема 1.1.

Освіта дорослих: сучасні виклики та підходи

Модуль 1

1

11.12.2007

С.А.Калашнікова.

Навчання дорослих на основі компетентісно-орієнтованого підходу

Лекція.

Освіта дорослих:

сучасні виклики та підходи

Модуль 1

2

11.12.2007

С.А.Калашнікова.

Навчання дорослих на основі компетентісно-орієнтованого підходу

План лекції

- Суспільство та освіта: взаємозалежність та тенденції
- Освіта дорослих: виклики та вимоги
- Лідерство і навчання дорослих
- Компетентісно-орієнтований підхід

Суспільство і освіта: взаємозалежність і тенденції

Сучасне суспільства – це майбутнє освіти

- Система освіти має відповідати потребам суспільства
- Зміни у суспільстві ведуть до зміни в освіті

Сучасне освіти – це майбутнє суспільства

- Система освіти має випереджати потреби суспільства
- «...слід переосмислити роль освіти не тільки як пасивного виконавця певного «соціального замовлення», але й як реального середовища, що формує образ майбутнього та механізми його досягнення.» (Бизнес-образование: специфика, программы, технологии, организация / под. общ. ред. С.Р.Филоновича. – М.: Издательский дом «ГУ ВШЭ», 2004. – С. 161.)

Суспільство і освіта: взаємозалежність і тенденції

16 основних тенденцій, що визначають майбутнє:

- Миттєві засоби комунікації.
- Світ без економічних границь.
- Єдина світова економіка.
- Торгівля на навчання через Інтернет.
- Нове суспільство послуг.
- Об'єднання великого і малого.
- Нова ера досуга.
- Форма роботи, що постійно змінюється.
- Жіноче лідерство.
- Мозок людини, що розкриває свої можливості.
- Розквіт національних культур.
- Чисельність нижчого класу, що зростає.
- Швидке старіння населення.
- Зростання популярності ідеї «зроби сам».
- Ділове співробітництво.
- Тріумф особистості.

(Драйден Г., Вос Дж. Революція в обучении. – М.: «ПАРВИНЭ», 2003. – С. 42.)

Суспільство і освіта: взаємозалежність і тенденції

- *«Страна, которая раньше других государств извлечет всю выгоду из взрывного процесса развития систем электронной связи и объединит их с новыми обучающими методиками, займет лидирующее место во всем всемирном образовании.»*

(Драйден Г., Вос Дж. Революция в обучении. – М.: «ПАРВИНЭ», 2003. – С. 104.)

- *«Індивідуальний розвиток людини, особистості стає основним показником прогресу, головною передумовою подальшого розвитку суспільства. Ось чому найпріоритетнішими сферами в ХХІ столітті стають наука та освіта. І тільки та країна, яка спроможеться забезпечити пріоритетний розвиток цих сфер, і зможе претендувати на гідне місце в світовому співтоваристві, бути конкурентноспроможною.»*

(Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття
// Урядовий кур'єр. – 2003. - № 23. – С. 7.)

Суспільство і освіта: взаємозалежність і тенденції

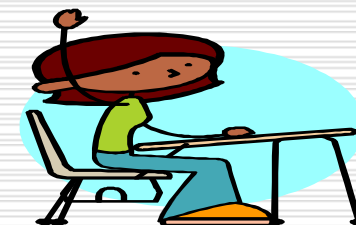
Тенденції розвитку суспільства:

- глобалізація
- демократизація
- інформатизація

Тенденції розвитку освіти:

- відкритість
- безперервність
- трансформація у сферу освітніх послуг

Освіта дорослих: ВИКЛИКИ ТА ВИМОГИ

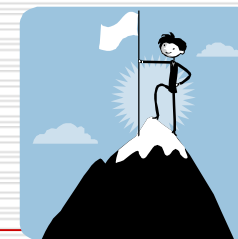
Основні риси інформаційно- технологічного суспільства:

- швидка зміна технологій;
- потік інформації, що безперервно зростає.

Мобільність людини в інформаційному суспільстві залежить від:

- інформативності (володіння інформацією та здатність до обміну нею);
- комунікативності (набуття зв'язків, у т.ч. з метою навчання)

Освіта дорослих: виклики та вимоги

«Ідеальний європеєць» повинен:

- мати розвинуту **самосвідомість**, бути **суб'єктом** демократичних відносин і свідомої громадянської діяльності (володіти громадянськими якостями);
- володіти **критичним мисленням**, бути **самостійним** у судженнях і автономним у процесі навчання і трудової діяльності;
- пізнати себе і **побудувати свою особисту підготовку** і кваліфікацію;
- удосконалювати себе, приймати участь **у безперервному навчанні**;
- бути **творчо активним**;
- мати «Я-образ», що поєднує європейську та національну ідентичність, підвищену самооцінку, самоповагу, саморозвиток, **володіти стійкою системою мотивів і потреб соціалізації** – бажання постійно вчитися;
- проявляти інтерес до **спільної культури** – науково-технічної та гуманітарної;
- поділяти демократичні та моральні **ідеали** (толерантність, розуміння, солідарність), а також ідеали європейського об'єднання;
- бути здатним розуміти сучасний світ і **адаптуватися** до постійних змін, активно і творчо **діяти, адекватно оцінювати ситуацію і приймати рішення, співпрацювати**, працювати команді, досліджувати.

(Нейматов Я.М. Образование в XXI веке: тенденции и прогнозы. – М.: Алгоритм, 2002. – С. 144.)

Освіта дорослих: виклики та вимоги

Риси системи освіти дорослих інформаційного суспільства:

- випереджаючий характер;
- орієнтація на потреби, гнучкість, безперервність;
- орієнтація на розвиток компетенцій особистості;
- проблемне навчання, зв'язок із практикою, навчання через дію;
- індивідуалізація та співробітництво;
- використання ІКТ.

Лідерство і навчання дорослих

«Лидерство похоже на красоту – ему сложно дать определение, но когда вы его видите, то точно знаете, что оно- перед вами».

(Уоррен Беннис)

«Лидерство начинается с того, что человек находит в себе смелость стать тем, кем он способен стать. Лидерство предполагает непрерывное обучение на протяжении всей жизни. Благодаря обучению мы познаем себя, окружающий мир и реальные проблемы вокруг себя. К обучению следует относиться как к процессу своего преобразования».

(Оуэн Х., Ходжсон В., Газзар Н. Призвание – лидер. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – С. 39.)

«Сформировать личность может только личность, что настоятельно требует радикального улучшения системы непрерывного образования и особенно системы подготовки и переподготовки преподавательского корпуса».

(Нейматов Я.М. Образование в XXI веке: тенденции и прогнозы. – М.: Алгоритм, 2002. – С. 124.)

Поняття “компетенція” та “компетентність” та їх взаємозв'язок

- **Компетентність** – здатність людини виконувати ефективно професійну діяльність
- **Компетенція** – особисті характеристики, що визначають та впливають на її здатність виконувати ефективно професійну діяльність

Компетентність є результатом набуття компетенцій

- Інструмент УЛР
- Найбільш розповсюджений у сфері підготовки керівників
- Веде до зміни погляду на навчальні результати

Компетенції: види

○ Компетенції :

- n Знання (знаннєві)
- n Вміння / навички (вміннєві)
- n Установки / цінності / ставлення / риси (поведінкові)

Компетенції: зміна навчальних результатів

○ Традиційний підхід:

- n Знання
- n Уміння
- n Навички

○ Компетентісний:

- n Знання (знаннєві)
- n Вміння / навички (вміннєві)
- n Установки / цінності / ставлення / риси (поведінкові)

Модель компетенцій / профіль компетенцій спеціаліста

- Включає базові компетенції
- Визначаються спеціальними методами
- Пов'язана із системою оцінки та розвитку персоналу
- Приклади моделей компетенцій та поведінкових компетенцій

Оцінка компетенцій

○ Компетенції :

- n Знання (знаннєві) - тести
- n Вміння / навички (вміннєві) – практичні завдання
- n Установки / цінності / ставлення / риси (поведінкові) – метод “360°”, захист індивідуальних проектів

Алгоритм побудови навчальних програм

- 1. Побудова моделі компетенцій (К1)
- 2. Комплексна оцінка наявних компетенцій (К2)
- 3. Визначення навчальних потреб (К1-К2)
- 4. Розроблення навчальної програми
- 5. Реалізація програми
- 6. Оцінка навчальних результатів (К3)
- 7. Оцінка ефективності програми

Побудова навчальних програм

Модуль	K1	K2	K3	...
Модуль 1	X		X	
Модуль 2		X	X	X
Модуль 3	X			X

ПІБ	Етап 1	Етап 2	Етап 3
Петров П.П.	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 10
Іванов І.І.	Модуль 1	Модуль 3	Модуль 7

Приклад оцінки компетенцій та побудови навчальних програм

Коментарі та запитання

Дякую за увагу!

**Практичне заняття.
Побудова схеми
“Логіка викладення змісту модуля”**

Модуль 1